

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI „WARTO BYĆ, WARTO ŻYĆ”

I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie

Podstawy prawne opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
2. Ustawa z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.
3. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół.
9. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Założenia ogólne Programu Profilaktyki Szkolnej

- W szkole prowadzona jest systematyczna działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna wśród uczniów, rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania zachowaniom charakteryzującym się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia psychicznego i fizycznego ucznia oraz jego otoczenia społecznego.
- Program Profilaktyki Szkolnej to ogół działań zapobiegających zakłóceniom we wszechstronnym rozwoju ucznia i działań interwencyjnych w sytuacjach pojawiających się zagrożeń.
- Profilaktyka obejmuje wzmacnianie czynników chroniących oraz eliminację lub redukcję czynników ryzyka.

- **Czynniki chroniące** to indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wzmacniają ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększają jego odporność na działanie czynników ryzyka
- **Czynniki ryzyka** to indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych, stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.
- Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki skierowanej do wszystkich uczniów, jak i uczniów wymagających, wsparcia, pomocy i opieki z uwagi na nieprawidłowości w różnych sferach funkcjonowania lub zagrożonych zachowaniami ryzykownymi.
- Szkoła zapobiega różnego rodzaju uzależnieniom poprzez realizację profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
 - **Profilaktyka uniwersalna** polega na wspieraniu wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowaniu działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.
 - **Profilaktyka selektywna** polega na wspieraniu uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.
 - **Profilaktyka wskazująca** polega na wspieraniu uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.
- Podstawę opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki stanowi opracowana w każdym roku szkolnym diagnoza w zakresie czynników chroniących oraz czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym.
- Program Profilaktyki jest spójny z Programem Wychowawczym Szkoły i zgodny z podstawami prawnymi dotyczącymi podejmowania w szkole działań z zakresu profilaktyki.

Założenia Szkolnego Programu Profilaktyki „Warto być, warto żyć” w I Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Chrobrego

W I Liceum Ogólnokształcącym obowiązuje Program Profilaktyki „Warto żyć, warto być”, zatwierdzony przez Dyrektora, Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców. Został on opracowany w oparciu o wyniki diagnozy zakresu potrzeb i problemów uczniów oraz ocenę sytuacji wychowawczej dokonanej przez nauczycieli i Dyrektora szkoły. Źródłami diagnozy były:

- wyniki klasyfikacji w zakresie ocen zachowania
- dokumentacja psychologa szkolnego

- kwestionariusze wypełniane przez wychowawców zawierające informacje o uczniach, którzy wymagają wsparcia psychologicznego, materialnego lub pomocy w nauce
- ocena sytuacji wychowawczej dokonana w formie pisemnej przez wychowawców wszystkich klas
- informacje uzyskane podczas spotkań z rodzicami
- wyniki ankiet z zakresu profilaktyki wypełniane przez uczniów klas I i II w listopadzie 2015r.
- obserwacja zachowania uczniów podczas zajęć, przerw i uroczystości szkolnych

W trakcie procesu diagnostycznego:

- zapoznano się z oceną wzajemnych relacji panujących w zespołach klasowych, jak i w szkole
- pozyskano informacje na temat samopoczucia uczniów w klasie, problemów w kontaktach między nimi, ich stosunku do nauczycieli
- oceniono stan bezpieczeństwa uczniów w szkole
- ustalono, z jakimi problemami indywidualnymi nie radzą sobie uczniowie
- uzyskano informacje na temat skali problemu używania i dostępności substancji psychoaktywnych
- zapoznano się z systemem wartości i postawami moralnymi naszych uczniów
- poznano oczekiwania uczniów, co do tematyki zajęć wychowawczych
- dowiedziano się od kogo uczniowie oczekują wsparcia i pomocy w różnego rodzaju sytuacjach trudnych.

W wyniku diagnozy ustalono czynniki chroniące i czynniki ryzyka, które stanowią podstawę do wyznaczania celów i zadań profilaktycznych w szkole.

- **Czynniki chroniące to:**

- pozytywne relacje w zespołach klasowych
- zaangażowanie w życie szkoły i klasy
- pomoc i życzliwość ze strony rówieśników
- gotowość do niesienia pomocy innym
- działania na rzecz pomocy innym i wolontariat
- aktywnie działający Samorząd Uczniowski
- docenianie wartości rodzinnych przez uczniów
- wsparcie ze strony rodziców
- preferowanie takich cech jak: kultura osobista, ambicja, zaradność, życzliwość, pewność siebie
- potrzeba rozwijania zainteresowań i hobby
- motywacja osiągnięć zarówno bieżących, jak i związanych z dalszym kształceniem
- duże poczucie bezpieczeństwa w szkole
- przyjazna, spokojna atmosfera szkoły
- dodatkowa pomoc i wsparcie nauczycieli
- opieka psychologiczno – pedagogiczna
- nauczyciele szanujący indywidualizm i potrzeby uczniów
- monitoring wizyjny
- pozytywne spostrzeganie przez rodziców i uczniów organizacji pracy szkoły
- dyscyplina na zajęciach szkolnych
- stała współpraca z rodzicami
- dziennik elektroniczny, jako źródło bieżącej wymiany informacji o sytuacji ucznia
- oferta zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych

- akcje promujące zdrowy styl życia
- akcje profilaktyczne
- **Czynniki ryzyka to:**
 - narażenie na kontakt z substancjami psychoaktywnymi w środowisku rówieśniczym
 - pozyskiwanie wiedzy o substancjach uzależniających z mało wiarygodnych źródeł
 - postawa tolerancji wobec używek i ich rozpowszechniania
 - zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi (Internet, gry komputerowe, telefon komórkowy)
 - zjawisko nikotynizmu
 - zagrożenie cyberprzemocą
 - problem wyśmiewania
 - trudności w nawiązywaniu relacji z ludźmi
 - sporadyczne konflikty między uczniami
 - brak kultury słowa w relacjach rówieśniczych
 - niska frekwencja
 - nieumiejętność radzenia sobie ze stresem
 - nieumiejętność organizacji efektywnego czasu pracy
 - trudności i niepowodzenia w nauce
 - nieumiejętność wyznaczania i planowania celów
 - zaburzenia emocjonalne związane z okresem dorastania
 - trudna sytuacja rodzinna i ekonomiczna ucznia

Biorąc pod uwagę analizę czynników chroniących i czynników ryzyka (dotyczących grupy uczniów) określono cele nadrzędne i szczegółowe oraz zadania Programu Profilaktyki. Opracowano także strukturę oddziaływań profilaktycznych.

Cele nadrzędne Programu Profilaktyki Szkolnej

- Wspieranie prawidłowego rozwoju ucznia pod względem fizycznym, psychicznym, intelektualnym, społecznym i aksjologicznym.
- Zapewnienie w szkole bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz pozytywnego klimatu sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi ucznia.
- Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz otoczenia społecznego ucznia.

Cele szczegółowe

I Kształtowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia poprzez:

- propagowanie wiedzy i kształcenie umiejętności na rzecz zachowań prozdrowotnych
- informowanie o zagrożeniach dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz sposobach zapobiegania im
- zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego w szkole i poza nią, np. zajęcia sportowe

- uczenie konstruktywnych sposobów rozwiązywania problemów emocjonalnych i radzenia sobie ze stresem w celu budowania równowagi i harmonii fizycznej i psychicznej.

II Wspieranie i pomoc w rozwoju osobowości, systemu wartości i umiejętności społecznych uczniów poprzez:

- kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym oraz umiejętności liderских
- angażowanie się w działalność wolontarystyczną, edukację rówieśniczą i uczestnictwo w życiu publicznym
- wzmacnianie potencjału osobowego i intelektualnego celem budowania poczucia własnej wartości ucznia
- rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji, wyznaczania celów, planowania przyszłości edukacyjno – zawodowej
- wypracowanie sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych
- modelowanie procesu edukacyjnego i wychowawczego poprzez dostosowywanie wymagań do indywidualnych możliwości i zainteresowań ucznia.

III Budowanie bezpiecznego i przyjaznego klimatu szkoły poprzez:

- monitorowanie stanu bezpieczeństwa uczniów w szkole
- dbałość o kulturę zachowania w relacjach: uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel, pracownicy szkoły
- ofertę zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia ucznia
- angażowanie rodziców w życie szkoły
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną
- kształtowanie postawy tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, przewlekłe chorych, odmiennych kulturowo
- profilaktykę agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy
- uświadamianie zagrożeń związanych z funkcjonowaniem w cyberprzestrzeni
- współpracę z instytucjami wspomagającymi szkołę w działaniach profilaktycznych: Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Policją

IV Zapobieganie wszelkiego rodzaju uzależnieniom poprzez:

- informowanie uczniów o szkodliwości środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania, wyrażania i kontrolowania emocji, rozwiązywania konfliktów oraz asertywnego odmawiania
- wspieranie uczniów będących w trudnej sytuacji rodzinnej i ekonomicznej
- profilaktykę uzależnień od komputera, Internetu
- rozwijanie kompetencji wychowawczych oraz wiedzy z zakresu profilaktyki wśród nauczycieli i rodziców
- informowanie o wszelkich formach pomocy specjalistycznej dla młodzieży, ich rodziców (opiekunów) w przypadku wystąpienia sytuacji problemowych

V Zapobieganie zjawisku niskiej frekwencji poprzez:

- bieżące jej monitorowanie
- diagnozowanie czynników wpływających na absencję uczniów
- konsekwentne stosowanie zasad usprawiedliwień nieobecności i zwolnień z zajęć zawartych w Statucie Szkoły

- zapoznanie uczniów i rodziców z konsekwencjami prawnymi związanymi z nieusprawiedliwioną nieobecnością w szkole
- uświadamianie wpływu nieobecności na powstawanie zaległości programowych
- ściśle współpracę z rodzicami uczniów

Struktura oddziaływań profilaktycznych

Dyrektor szkoły

- monitoruje pracę wychowawców klas i psychologa szkolnego w zakresie profilaktyki
- diagnozuje oczekiwania i potrzeby uczniów i rodziców w zakresie pracy wychowawczej i profilaktycznej
- współpracuje z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania z zakresu profilaktyki
- wspiera oraz współorganizuje działania z zakresu profilaktyki szkolnej organizowane w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki i Szkolnego Programu Interwencji
- organizuje oraz zapewnia środki finansowe na szkolenia poszerzające kompetencje wychowawcze i profilaktyczne nauczycieli oraz zachęca do aktywnego w nich uczestnictwa
- monitoruje stosowanie zdobytej wiedzy i zdobytych umiejętności przez nauczycieli w praktyce szkolnej
- troszczy się o indywidualizację procesu kształcenia, wychowania i opieki

Rada Pedagogiczna

- określa zadania w zakresie profilaktyki
- określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych
- dokonuje analizy działalności profilaktycznej

Nauczyciele

- współpracują z wychowawcami klas w realizacji zadań profilaktycznych
- stosują zalecenia zawarte w orzeczeniach i opiniach wydanych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną
- doskonalą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych
- wspierają rozwój uczniów poprzez np. organizowanie dodatkowych zajęć dla uczniów, kół zainteresowań
- biorą udział w szkoleniach nastawionych na podnoszenie kompetencji wychowawczych
- troszczą się o klimat wychowawczy w szkole polegający na: budowaniu więzi, wzajemnym szacunku w relacjach szkolnych, efektywnym i satysfakcjonującym komunikowaniu się, konstruktywnym rozwiązywaniu nieporozumień i konfliktów
- podejmują działania o charakterze interwencyjnym w przypadku występowania zachowań problemowych
- współpracują z rodzicami, poszukując właściwych rozwiązań występujących problemów oraz wspierając ich w procesie wychowania dziecka
- zapewniają pomoc w pokonywaniu trudności edukacyjnych oraz problemów emocjonalnych, rodzinnych i ekonomicznych
- współpracują z psychologiem szkolnym i dyrektorem

Wychowawca klasy

- integruje zespół klasowy
- dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie
- kształci u uczniów umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach
- realizuje zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów
- wspiera rozwój ucznia poprzez umożliwianie rozwoju zainteresowań, uzdolnień, doskonalenie różnorodnych umiejętności społecznych
- zapobiega sytuacjom konfliktowym w klasie oraz dba o pozytywny klimat i relacje panujące w zespole
- rzetelnie przeprowadza lekcje wychowawcze o tematyce zgodnej z oczekiwaniami uczniów i planem pracy wychowawczej
- reaguje natychmiast na wszelkie niepokojące sygnały, obserwowane lub zgłaszane przez innych nauczycieli, uczniów i rodziców
- współpracuje z psychologiem szkolnym i dyrektorem

Psycholog szkolny

- rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych
- określa formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, pomocy psychologiczno – pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb
- organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów, rodziców, nauczycieli
- podejmuje działania profilaktyczno – wychowawcze wynikające z Programu Wychowawczego Szkoły i Szkolnego Programu Profilaktyki w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli
- wspiera działania opiekuńczo – wychowawcze nauczycieli, wynikające ze Szkolnego Programu Profilaktyki i Szkolnego Programu Interwencji
- doskonali swoją wiedzę i umiejętności z zakresu działań profilaktycznych

Rada Rodziców

- opiniuje Szkolny Program Profilaktyki
- współpracuje z Radą Pedagogiczną i dyrektorem

Rodzice

- współpracują z wychowawcą, nauczycielami, psychologiem i dyrektorem
- zgłaszają niepokojące symptomy zachowań uczniów
- uzyskują informację na temat zachowań i osiągnięć szkolnych swoich dzieci
- wyrażają swoją opinię i spostrzeżenia na temat podejmowanych działań profilaktycznych wobec swego dziecka lub zespołu klasowego, do którego ono uczęszcza
- mają możliwość udziału w szkoleniach, warsztatach rozwijających ich umiejętności wychowawcze
- zapoznawani są z obowiązującą dokumentacją szkolną

Zadania

I. Kształtowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia

Działania zapobiegawcze skierowane do wszystkich uczniów

zadania:

- angażowanie uczniów w działania prozdrowotne (akcje profilaktyczne, wykłady, happeningi, np. „Mam haka na raka)
- dostarczanie uczniom wiedzy na temat:
 - chorób cywilizacyjnych i zakaźnych oraz sposobów zapobiegania im
 - zagrożeń dla zdrowia psychicznego np. anoreksja, bulimia, depresja, autoagresja
 - stresu i sposobów radzenia sobie z nim
- promowanie zasad racjonalnego odżywiania
- stwarzanie warunków do aktywności fizycznej poprzez ofertę zajęć sportowych
- wyrabianie właściwych nawyków dotyczących aktywnego spędzania wolnego czasu
- kształtowanie postaw proekologicznych

sposoby realizacji:

- projekcja filmów o tematyce zdrowotnej: właściwe odżywianie, profilaktyka chorób, pierwsza pomoc
- redagowanie artykułów z zakresu profilaktyki do gazetki szkolnej („Eko Orlik”)
- prowadzenie lekcji wychowawczych poświęconych zdrowemu stylowi życia
- organizowanie wśród uczniów konkursów wiedzy i plastycznych o tej tematyce
- przygotowywanie przez uczniów plakatów, referatów poświęconych chorobom zakaźnym i cywilizacyjnym
- wskazanie znaczenia szczepień ochronnych
- zajęcia w formie warsztatowej dla uczniów: „Zagrożenia dla zdrowia psychicznego”, „Jak radzić sobie ze stresem?”
- informowanie o specjalistach, instytucjach pomagających w razie wystąpienia problemów zdrowotnych, zarówno fizycznych, jak i psychicznych
- zorganizowanie akcji promujących zdrowe odżywianie
- organizowanie szkolnych imprez sportowych np. Dnia Sportu
- umożliwienie uczniom aktywnego udziału w zawodach sportowych na różnych szczeblach
- organizowanie wycieczek pieszych, rajdów, lekcji w terenie
- organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych
- dyskusje na lekcjach wychowawczych na temat aktywnych form spędzania wolnego czasu

odpowiedzialni:

- higienistka szkolna, nauczyciele biologii, geografii, chemii, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, nauczyciele wychowania fizycznego

Działania skierowane do uczniów potrzebujących wsparcia i opieki

zadania:

- pozyskanie informacji o problemach zdrowotnych uczniów
- objęcie pomocą psychologiczną - pedagogiczną uczniów:
 - wykazujących problemy zdrowotne, w tym chorych przewlekle

- wykazujących problemy emocjonalne
- posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
- posiadających orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego

sposoby realizacji:

- rozmowy indywidualne z uczniem o charakterze motywującym, wspierającym i wychowawczym
- spotkania ucznia z psychologiem szkolnym
- spotkania rodziców z wychowawcą, psychologiem, Dyrektorem
- wstępna diagnoza psychologiczna problemów emocjonalnych
- informowanie o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej
- objęcie uczniów nauczaniem indywidualnym
- opracowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno – Terapeutycznych (IPET) dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
- współpraca z specjalistami opiekującymi się uczniem
- współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną

odpowiedzialni:

- psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele, dyrektor

II. Wspieranie i pomoc w rozwoju osobowości, systemu wartości i umiejętności społecznych

Działania zapobiegawcze skierowane do wszystkich uczniów

zadania:

- kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby ucznia adekwatnego do potencjalnych możliwości
- rozwijanie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron oraz krytycznego podejścia do osiągniętych wyników
- informowanie o sposobach efektywnej organizacji czasu pracy oraz technik skutecznego uczenia się i zapamiętywania
- stwarzanie okazji do wykazania się nie tylko wiedzą szkolną, ale także umiejętnościami społecznymi i zainteresowaniami
- uwzględnianie w pracy dydaktyczno – wychowawczej indywidualnych predyspozycji oraz tempa pracy ucznia
- podkreślanie nawet drobnych sukcesów i docenianie starań ucznia
- monitorowanie przez wychowawcę osiągnięć i problemów dydaktycznych zarówno zespołu klasowego, jak i poszczególnych uczniów
- podkreślanie znaczenia takich wartości jak: pracowitość, odpowiedzialność, systematyczność, rzetelność
- wskazywanie konstruktywnych sposobów pokonywania trudności i niepowodzeń
- organizowanie różnych form pomocy uczniowskiej i nauczycielskiej
- wspieranie uczniów w organizowaniu akcji charytatywnych i działań na rzecz pomocy innym (np. wolontariat)
- wspieranie inicjatyw i samorządności uczniowskiej

sposoby realizacji:

- zajęcia psychoedukacyjne dotyczące:
 - poczucia odpowiedzialności za własne życie

- wyznaczania celów i podejmowania decyzji
- organizacji czasu pracy oraz technik skutecznego uczenia się i zapamiętywania
- motywacji do nauki
- organizowanie konkursów, olimpiad
- realizacja projektów edukacyjnych
- udział młodzieży w debatach oksfordzkich
- organizowanie zajęć dodatkowych, wyrównawczych i rozwijających uzdolnienia
- współpraca z rodzicami
- dyskusje na temat postaw prospołecznych i systemu wartości
- prowadzenie lekcji wychowawczych poświęconych autoprezentacji i zainteresowaniom

odpowiedzialni:

- psycholog, wychowawcy, nauczyciele

Działania skierowane do uczniów potrzebujących wsparcia i opieki

zadania:

- zapewnienie pomocy uczniom, mających trudności w nauce, wykazujących niską motywację:
 - diagnozowanie przyczyn trudności w uczeniu się
 - wypracowanie metod pomocy uczniowi, dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia
 - akcentowanie mocnych stron i zasobów ucznia, na których może bazować w pokonywaniu trudności
 - współpraca pomiędzy rodzicami i nauczycielami
 - zapewnienie opieki i wsparcia psychologicznego na terenie szkoły
- objęcie opieką uczniów mających trudności w nawiązywaniu relacji społecznych oraz wykazujących niskie poczucie własnej wartości

sposoby realizacji:

- spotkania indywidualne uczniów z psychologiem
- stała współpraca z rodzicami
- wymiana informacji między nauczycielami w celu monitorowania postępów ucznia i wskazywania pozytywnych aspektów jego pracy
- stwarzanie możliwości poprawy ocen i docenianie wysiłku ucznia włożonego w przygotowanie się
- współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną i specjalistami

odpowiedzialni:

- psycholog, dyrektor, wychowawcy i nauczyciele

III. Budowanie bezpiecznego i przyjaznego klimatu szkoły

Działania zapobiegawcze skierowane do wszystkich uczniów

zadania:

- propagowanie zasad kulturalnego zachowania zarówno w szkole, jak i poza nią
- kształtowanie postawy szacunku i tolerancji wobec rówieśników i dorosłych
- kształtowanie postawy dbałości o własne i wspólne mienie

- propagowanie powszechnie uznanych wartości społecznych, takich jak: uczciwość, szacunek, tolerancja, odpowiedzialność za słowa i czyny, prawdomówność
- zapobieganie zachowaniom agresywnym, przemocowym i wulgaryzacji języka
- informowanie o formach przemocy (cyberprzemoc, bulling, mobbing) i sposobach przeciwdziałania im
- zapobieganie negatywnym wpływom środków masowego przekazu (Internetu, mediów)
- przeprowadzenie diagnozy poczucia bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów
- zapewnienie bezpieczeństwa na imprezach i wycieczkach szkolnych, regulowanych odrębnymi przepisami

sposoby realizacji:

- pełnienie dyżurów zarówno przez nauczycieli, jak i innych pracowników szkoły
- monitoring wizyjny
- obserwacja zachowań uczniów
- rozmowy indywidualne z uczniami
- ankiety na temat bezpieczeństwa i klimatu w szkole
- dyskusje na lekcjach wychowawczych
- spotkania z przedstawicielami Policji, a także specjalistami zajmującymi się bezpieczeństwem
- zajęcia z savour vivre
- akcje, debaty dotyczące tolerancji
- projekty na temat zapobiegania zjawisku cyberprzemocy
- zapoznanie uczniów z założeniami Szkolnego Programu Interwencji
- stały kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi
- stały kontakt wychowawcy z nauczycielami, rodzicami i psychologiem

odpowiedzialni:

- wszyscy pracownicy szkoły

Działania skierowane do uczniów potrzebujących wsparcia i opieki

zadania:

- interwencje w przypadku zaistnienia sytuacji problemowych (konflikty, odrzucenie przez rówieśników, wyśmiewanie, nietolerancja):
 - diagnozowanie przyczyn zachowań problemowych
 - zapewnienie pomocy osobom poszkodowanym
 - powiadamianie rodziców lub opiekunów prawnych o zaistniałych problemach
 - wypracowanie przez nauczycieli, wychowawców, psychologa wspólnych sposobów postępowania, które mają zapobiec ponownemu wystąpieniu zachowań problemowych

sposoby realizacji:

- rozmowy z uczniami prowadzone przez wychowawców, psychologa szkolnego, dyrektora
- kontakt i współpraca z rodzicami
- wymiana informacji i spostrzeżeń między nauczycielami
- rozwiązywanie problemu we współpracy z odpowiednimi instytucjami i specjalistami
- stosowanie procedur zawartych w Statucie i Szkolnym Programie Interwencji
- ścisła współpraca pracowników szkoły w podejmowaniu działań interwencyjnych
- informowanie o instytucjach i specjalistach mogących pomóc w rozwiązaniu problemu

- szkolenia dla nauczycieli, rodziców w zakresie kompetencji wychowawczych

odpowiedzialni:

- wszyscy pracownicy szkoły

IV. Profilaktyka różnego rodzaju uzależnień

Profilaktyka uniwersalna

zadania:

- diagnozowanie poziomu wiedzy na temat środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych wśród uczniów
- zapoznanie uczniów z rodzajami i negatywnymi skutkami uzależnień dla zdrowia fizycznego i psychicznego
- dostarczanie wiedzy na temat:
 - wpływu uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych na życie rodzinne i pełnienie ról społecznych
 - mechanizmu i szkodliwości uzależnień behawioralnych (Internet, telefon komórkowy, gry komputerowe)
- zapobieganie uzależnieniom poprzez propagowanie zdrowego stylu życia konstruktywnych sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi
- rozwijanie umiejętności asertywnej odmowy i samodzielnego podejmowania decyzji
- rozwijanie krytycznego myślenia celem nie ulegania negatywnym wpływom środowiska i środków masowego przekazu
- uświadamianie konsekwencji prawnych wynikających z używania, posiadania i rozpowszechniania substancji psychoaktywnych
- zapobieganie nikotynizmowi

sposoby realizacji:

- badania ankietowe
- obserwacja zachowań uczniów
- zajęcia z psychologiem na temat uzależnień i zapobiegania im;
- warsztaty zawierające elementy treningu asertywności, kształtujące umiejętność skutecznego odmawiania
- akcje profilaktyczne, konkursy plastyczne, projekcje filmów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych
- przygotowywanie przez uczniów prezentacji, referatów, plakatów dotyczących zapobiegania uzależnieniom
- redagowanie do gazetek szkolnych artykułów związanych z tematyką uzależnień
- dyskusje w klasach na powyższe tematy w ramach godzin wychowawczych
- spotkania ze specjalistami zajmującymi się profilaktyką uzależnień
- zapoznanie z zasadami interwencji w przypadku wystąpienia problemu – Statut Szkoły i Szkolny Program Interwencji
- spotkania z przedstawicielami Policji

odpowiedzialni:

- psycholog, nauczyciele i wychowawcy, opiekunowie gazetek szkolnych, zaproszeni goście, dyrektor, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie

Profilaktyka selektywna i wskazująca

zadania:

- zapewnienie opieki uczniom, u których ze względu na trudną sytuację rodzinną, ekonomiczną oraz negatywne wpływy grupy rówieśniczej mogą wystąpić zachowania ryzykowne
- interwencja w przypadku niepokojących zachowań uczniów, które związane są z ryzykiem wystąpienia uzależnienia

sposoby realizacji:

- zapoznanie się wychowawców klas z sytuacją materialną i rodzinną uczniów poprzez rozmowy, wywiad środowiskowy (w razie potrzeby), ankiety, analizę dokumentacji
- indywidualne rozmowy wychowawców i nauczycieli z uczniami
- indywidualne rozmowy z psychologiem szkolnym
- spotkania z rodzicami uczniów wykazujących niepokojące zachowania
- informacje o instytucjach i placówkach, w których uczniowie mogą uzyskać fachową pomoc
- informowanie o konsekwencjach, jakie zostaną zastosowane za używanie substancji psychoaktywnych na terenie szkoły
- kontaktowanie się z instytucjami, które mogą udzielić dalszej pomocy
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc materialną i bytową

odpowiedzialni

- psycholog, dyrektor, wychowawcy i nauczyciele

V. Zapobieganie zjawisku niskiej frekwencji

Działania zapobiegawcze skierowane do wszystkich uczniów

zadania:

- kształtowanie postawy odpowiedzialności, pracowitości i systematyczności
- uświadamianie znaczenia systematycznego udziału w zajęciach szkolnych dla osiągnięcia pozytywnych wyników w nauce;
- zapoznanie uczniów z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania i konsekwencjami opuszczania zajęć zawartymi w Statucie Szkoły;
- wypracowanie z rodzicami form komunikowania się w przypadkach nieobecności ucznia w szkole
- zachęcanie rodziców do systematycznego uczestniczenia w zebraniach i konsultacjach z nauczycielami
- stosowanie konsekwencji statutowych, wynikających z nieusprawiedliwionych nieobecności
- monitorowanie frekwencji przez wychowawców

sposoby realizacji:

- spotkania z rodzicami
- pogadanki na lekcjach wychowawczych
- analiza dzienników i innych dokumentów szkolnych
- spotkania z psychologiem

odpowiedzialni:

- nauczyciele i wychowawcy, psycholog, dyrektor

Działania skierowane do uczniów potrzebujących wsparcia i opieki**zadania:**

- ograniczenie zjawiska absencji wśród uczniów często opuszczających zajęcia szkolne
- ustalenie przyczyn niskiej frekwencji
- podejmowanie działań interwencyjnych zgodnych z Statutem Szkoły wobec uczniów nie realizujących obowiązku szkolnego

sposoby realizacji:

- rozmowy wychowawcy, psychologa szkolnego, dyrektora z uczniem często opuszczającym zajęcia szkolne
- spotkania z rodzicami, wychowawcą i psychologiem
- współpraca z Policją i Sądem Rodzinnym
- informowanie o instytucjach udzielających pomocy specjalistycznej
- podejmowanie działań wynikających z Szkolnego Programu Interwencji

odpowiedzialni:

- psycholog szkolny, wychowawcy i nauczyciele, dyrektor

Działania profilaktyczne realizowane są na bieżąco w ciągu całego roku szkolnego.

Ewaluacja Programu Profilaktyki

Szkolny Program Profilaktyki będzie ewaluowany po zakończeniu roku szkolnego. Analizie i ocenie podane zostaną m.in. stan bezpieczeństwa uczniów, frekwencja na zajęciach lekcyjnych, realizacja tematyki z zakresu profilaktyki na godzinach wychowawczych, uczestnictwo w zajęciach dodatkowych, zachowania problemowe występujące wśród uczniów, akcje prozdrowotne i prospołeczne. Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji będą podstawą do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki na kolejny rok.